

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAI

Bepartyvis Darbo Žmonių Laikraštis

„Argentinos Lietuvių Balso“ redakcijos ir administracijos reikalais kreipkitės šiuo vardu ir adresu: Sr. Stasys Stabinskas, Calle Anchorena 85, dep. A, Buenos Aires

Periodico Lituanos Independiente en la Republica Argentina. Representa 38.000 lituanos en el mismo pais, y mas de 100.000 en la America Latina. Director St. Stabinskas

Prenumerata: Argentinoj ir visoj Amerikoj metams 3 pesai, pusei metų 2 p.; užsieny, Lietuvoj ir kitose šalyse, metams 2 doleriai. Atskiro numerio kaina 10 centavų.

Nr. 11

Buenos Aires Spalio (Octubre) 1 d. 1929 m. Išėina 1 ir 15 kas mėnuo

I metal

Pasauliniai įvykiai

Fasistai puola demokratų. S. m. rugpjūčio 18 dieną San Lorenzo mieste, Austrijoje, socialdemokratų apvaikščiojo savo vietinio klubo 10 metų gyvavimo sukaktuves, užpuolė 1.200 ginkluotų fašistų ir norėjo išardyti šventę. Socialdemokratams pasipriešinus, įvyko smarkūs susirėmimai, yra 83 sužeisti ir keliata užmušti.

Iš 19 į 20 rugpjūčio naktį vėl įvyko Vienoj susirėmimas fašistų su Socialdemokratais, vienas fašistas liko užmuštas. Padėtis rimtėja. Austrijos spauda reikalauja iš valdžios griežtų priemonių, kad apsaugojus kraštą nuo kruvinių įvykių.

Karas nepaskelbtas, bet kariauja. Sovietų Rusijos su Kinija karo veiksmai prasidėjo, bet karas dar nepaskelbtas. Mušasi daugiausia atskiros dalys. Abi pusės smarkiai ruošiasi tikram karui. Rusijos baltagvardiečiai smarkiai organizuojasi kinams į pagalbą.

Lenkijoje streikai. Dombrovoje anglų kasykloje prasidėjo generalinis streikas. Darbininkai reikalauja įvedimo 8 valandų darbo dienos.

Anglijos bedarbių skaičius. Anglijoje š. m. rugpjūčio mėn. buvo 794 tūkstančiai visai be darbo ir 302 tūkstančiai — laikinai neturinčių darbo.

Vokietijos respublikonai stiprūs. Vokietijos Respublikos gynybų sąjungos paradas Berlyne, suruoštas 10 metų Vokietijos Respublikos gyvavimo paminėjimui demonstravo virš 200 tūkstančių tos organizacijos narių Berlyno gatvėmis. Visi piliečiai maloniai juos sveikino, o namai visur matėsi papuošti valstybinėmis — juodos-raudonos-geltonos spalvų — vėlavomis.

Indijoje cholera. Žiemų vakarų Indijoje po didelių potvinių siaučia choleros epidemija. Apsireiškė daugybė susirgimų ir jau virš 9 tūkstančiai numirė.

Persijoje, Umebų mieste siautė didelė audra ir sugriovė apie vieną tūkstantį namų.

Suimtas banknotų padirbėjas. Paryžiaus radio žiniomis, suimtas tame mieste vienas žinomas banknotų padirbėjas Revilli. Jo bute rasta šeši šimtai tūkstančių svarų sterlingų padirbtų banknotų. Be to, suimta dar 7 jo sėbrai, kurie platindavo netikusius banknotus.

Vergovė dar tebėra. Tautų Sąjungos eksportas Meilan, kuriam buvo pavesta išstudijuoti vergijos klausimą Artimuose Rytuose, patiekė Tautų Sąjungai pranešimą, iš kurio matoma, kad Arabijoje, Sudane, Abisinijoje kas met parduodama 2000 vergų ir vergių už vidutinišką kainą po 2 tūkstančių frankų (apie 230 pesų).

SUIMTAS 40 ŽMONŲ VYRAS. Liepos pradžioje Berlyne suimtas 34 metų pirklys Leopoldas Lemanas, kuris vertėsi vestuvių prekyba. Pamatęs kur gražią merginą, tuoj prisukdavo prie šalies, pasivadindavo turtingu pirkliu ir pasipiršdavo. Na, tos sutikdavo. Bet po kelių dienų vyras „skubiais reikalais“ kur išvažiuodavo ir daugiau nebegrįždavo su kračiu. Taip jis prigavo apie keturiasdešimt mergaičių, daugiausia amerikiečių kurios bet kuriam vyrui labai kimba už kaklo.

Linksmas Žiemos Sezonu Užbaigimas!!!

D-ją „Lietuva“ 19 d. Spalio mėn. salėje „José Verdi“ Almirante Brown Nr. 736, Boca, rengia linksmą vakarą. D-jos artistai suvaidins nepaprastai juokingą trijų didelių veiksnių komediją „NERVAI“. Juokai, Juokai, Juokai iki ašarų!!! Ši komedija statyta Valsybės teatre, Pietų Amerikoje pirmą kartą. Vakaras nuo pradžios iki galo bus labai linksmas ir su įvairiais pamarginimais.

PRADZIA lygiai 9 val. vak. IĖJIMAS vyrams \$ 1,50; moterims \$ 1.
D-jos „Lietuva“ Valdya.

Kas girdėti Lietuvoje

Voldemaras atsistatydino

Ministeris pirmininkas prof. Voldemaras atsistatydino. Jo vietą užėmė p. Tubelis, pastarasis liko ministru pirmininku, finansų ir užsienio ministeriu. Susisiekimo ministru pakviestas p. Vileišis; kiti visi liko savo vietose.

Nevisi dziaugias vandentakiai

Kauno burmistras p. J. Vileišis pareiškė, kad Kaunas turės įrengti vandentekį nevēliau šm. lapkričio mėn. Tas daugumą kauniečių labai nudžiugino. Tačiau vandens nešėjos labai nusiminė, nes daug vargšų moterėlių neteks kasdieninio duonos kąsnio.

Naujas plentas

Susisiekimo ministerija projektuoja 1930 metais išgrįsti naują plentą tarp Biržų ir Vabalninkų.

18 milijonų litų pragerta

Suskaitliuota, kad šiemet visoje Lietuvoje parduota degtinės už 18 milijonų litų. Daugiausia parduota Kauno rajone, o mažiausia Ukmergės rajone.

Gaisrai naikina miškus

Telšių miškų urėdijoje, Alsėdžių girininkijoje sudegė 22 hektarai gero miško. Nuostolių padaryta 76,000 litų.

Gaidys užkapojo

Lietuvos valstybės operos artisto p. Byros, gaidys užkapojo 3 metų vaiką. Būk gaidys prakirtęs vaiko galvos kiaušą iki smegenų ir nuo ko vaikas mirė.

Pilviškiuos paroda

Nesenai įvykusi Pilviškių miestelyje žemės ūkio paroda, skaitoma geriausiai pavykusia visam Vilkaiviškio apskrityje. Parodoje išstatyta labai daug raguočių. Labai gerą įspūdį davė juodmargiai gyvuliai Olandų veislės. Arklių buvo kiek mažiau. Parodą aplankė 3000 žmonių. Premijų išdalinta už 3000 litų.

Be žemės ūkio parodos buvo surengta ir galvijų prieauglio paroda. Už geresnius veršelius išduota 2,500 litų dovanų.

Rokiskėnai pesai

Šiemet Rokiskio apeliokėj girdisi labai daug peštynių. Mažai būna sueigų, kad be peštynių apseitu; susipiausto, susibado ir neretai ašimuša. Turbūt iš cukraus padirbta samagonkė galvas sumaišė.

Valdžia rengia įstatymą, kuriuo už samagonkės vartymą bus smarkiai baudžiami. Tuomet gal ir rokiskėnai išsiblaivys.

Perkūnas skandalija

Per didžiąją audrą siautusia visoje Lietuvoje, liepos 4 d. vakare apie 7 val. perkūnas užmušė ant plento Petrą Laikauską, 60 metų ūkininką iš Seštokų kaimo, Krosnos valsčiaus. Beveik tuo pačiu metu Seštokų atspare prie geležinkelio buvo nutrenktas 9 metų berniukas, Kostas Bužas, iš to paties valsčiaus Ulanavos kaimo.

Liepos 5 d. rytą perkūnas trenkė Dotnuvos dvare į medį, ties kuriuo užtvare stovėjo Dotnuvos žemės ūkio akademijos dvaro galvijai. Užmuštos penkios karvės ir dvi telyčios. Netoli stovėjo 10 žmonių, bet jų žaibas nepalietė.

Būdviečio valsčiuje Silėnų kaime Seinų apskrityje, perkūnas trenkė į naujakurio Petručionis gyvenamą namą. Namas užsdegė. Julė Petručionienė užmušta, o vyras sužeistas. Subėgę kaimynai nedavė namui visiškai sudegti.

Audrai praėjus iš Kauno buvo matyti trys gaisrai. Audra ir liūtys pasėliams padarė daug nuostolių.

Kaune perkūnas trenkė į „Kablo“ linų apdirbimo fabriką ir jį uždegė. Ugnis bergint pradėjo plėstis, tačiau netrukus pasirodė gaisrininkai, kurie su susirinkusių žmonių pagalba ugnį apgesino. Sudegė tik linų džiovykla.

I Sakių Naumiesčio bažnyčia trenkė perkūnas ir apardė kiek bokštą. Sv. Petro statula žaibo numušta, o šv. Povilo, kuri stovėjo greta, išliko.

Liepos 7 dieną taip pat daug kur siautė didelė audra su smarkiu lietuimi ir vėju. Tik nebuvo perkūno.

Suvalkų krašte, ypač Kybartų rajone, lietaus jau per daug. Pradedą pūti dobilai ir kitas pašaras. Per daug lietaus ir šiaurės Lietuvoje.

Paežerių valsčiaus Piliūnų kaime perkūnas uždegė Juozo Raibikio pirkį. Nuostolių padaryta apie pus-trečio tūkstančio litų. Troba buvo apdrausta.

Tačiau nežiūrint visų audrų ir perkūnijų derlius Lietuvoje šiemet geras.

ATSARGIAI SU KELNAITĖM

Kaune du jauni vyrukai gavę alga, gerokai truktelėjo ir aplankė Nemuno gatvės linksmą kampelį. Iš ten išėjus juos atsivijo to kampelio prostitutė su policistu, reikalaujama grąžinti jos kelnes ir dar kokius tai daiktus. Vyrukai buvo nuvesti policijos nuovadon ir ten iškrėtus, tos kelnės atraeta, bet kiti daiktai neatrasti. Policija sustatė protokolą. Bet vyrukai vagystę neprispaziņo. Prostitutė reikalauja už nerastus daiktus atlyginimo 200 litų.

Nauja karų bazė

Daugybė pasaulio akių nukreipta į tolymuosius rytus, kur eina kruvini kivičiai tarp Kinijos ir Sovietų Rusijos, kur po priedanga gelbėjimo Kinijos, pasaulinis kapitalas ir Rusijos monarchijos likučiai, rengias suduoti smarkų smūgį savo amžinam priešui, Sovietų Rusijai. Kad tuom susilpninus pastarosios jėgas ir progai atėjus, galėtų ją be didelių sunkumų visai sunaikinti ir panaudot jos gamtos turtus saviems tikslams.

Tai vienos pasaulinės reakcijos tikslas. Antras gi, tai noras sukurti Europos centre fašistinę antantę, kuri sudarytų stiprią bazę pasaulinės reakcijos.

Tai bazei sudaryti labai būtų patogios sąlygos, jeigu nebūtų Austrijos demokratinės respublikos. Nes fašistinė Italija, Vengrija, Ispanija ir kitos, labai tinkamos vienetai tos entantės sudarymui.

Dabar tik reikia nuversti Austrijos demokratinę valdžią, jos vieton pastatyti fašistinę ir baigta. Tam tikslui yra sudaryta stipri karinė organizacija „Heimwehr“ vadinama, kuri susideda iš Austrijos fabrikantų, aristokratų, stambiosios buržuazijos ir visokių tamsių elementų, kuri remiama pasaulinės reakcijos, mano tą įvykdyti. Ji jau darė savo jėgų patikrinimą. Šią vasarą sutraukė Vienoj iš visos šalies savo 50 tūkstančių ginkluotų narių ir demonstravo Vienos gatvėmis.

Tačiau Austrijos demokratija parodė savo taipgi ginkluotą kumštį, sumobilizuodama tą pačią dieną kontrdemonstraciją iš 100 tūkstančių savo ginkluotų šalininkų. Tas labai numušė ūpą Heimwericiams ir jau buvo nekurį laiką nu-

rimę. Tačiau š. m. rugpjūčio mėnesio 18 d. provincijos mieste St. Lorenzene 500 ginkluotų tos pačios organizacijos narių užpuolė socialdemokratų suruoštą 10 metų darbininkų klubo sukaktuvių minėjimą, išdraskė iškilėms paruoštą aikštę ir patys susėdo toj vietoj girtuokliauti. Socialdemokratų šventės vada, norėdami išvengt kraujo praliejimo, paskyrė susirinkimui kitą vietą ir pastatė savo sargybą susirinkimui apsaugoti. Fašistai matydami, kad jų provokacija nepavyko, griebsi atviro kovos priemonių. Aikštė liko apsupta ir leido ginklus į darbą. Ta aikštė virto tikru karo lauku, šaudėsi, badėsi, mušėsi lazdomis ir akmenimis. Galop fašistai atsivežė iš artymo dvaro kulkosvaidį ir tuo šaudė į minią. Po pusvalandžio kovos buvo du užmušti 53 sunkiausi sužeisti ir 200 lengvai sužeisti.

Tas įvykis žaibo greitumu apšvietė visą Austriją ir respublikos gynimo sąjungą „Schuebundo“ vadina. Sukėlė visas savo jėgas ant kojų, apgynimui demokratinės respublikos teisių. Kitą dieną buvo sušaukta socialdemokratų ir profesinių sąjungų respublikos gynimo bendra taryba ir apsvaščius padėti, nutarė bendrai kovoti prieš fašistus puolančius demokratinę tvarką ir išleido į darbo mases atšifaukimą, kad budėtų ir būtų pasirengę kovai už savo teises. Nes užpuolimas socialdemokratų iškilmių įvertinama, kaip maniobrai prieš bendrą užpuolimą Austrijos demokratijos ir darbininkijos. Prieš taip labai vartojamą Austrijos fašistų obalsį: „žygiuot į Vieną“, kurią užėmus, lengva būtų apsidirbt ir su provincija. Nes pro-

Medžių karaliai

Pietų Amerikos miškuose kai kurie medžiai išauga iki trisdešimties penkių ir keturesdešimties penkių ir keturesdešimties metrų aukščioi. Tačiau kituose kraštuose randama dar kur kas didesnių. Jungtinės Amerikos Valstydyse, vadinamieji sekvojai, užauga iki šimto dvidešimties kelių metrų aukščio ir dvidešimties kelių metrų storio. Per vieną tokį medį yra prakirstas tunelis (urvas), pro kurį galima pravažiuoti net su ketverta arklių. Kitas, del senatvės jau nuvirtęs, buvo 120 metrų aukščio ir 30 storio. Jis gyvena apie tūkstantį metų. Du milžinai, pavadinti „Sargybiniais“, siekė 97 metrų aukščio. Ant vieno jų kelmo buvo psstatyta trobelė, kurioj galėjo sėkti 16 porų.

Aukšti yra Australijos eukaliptai, bet daugiau per šimtą metrų jie neišauga. Sumatros saloje vienas medis savo šokomis uždengia 3.000 kv. metrų plotą.

TROCKIS MALDAUJA

Auglų darbo partijos laikraščiu „Daily Herald“ Trockis atsiuntė laišką, kuriam pareiškia, kad dabar jis neturi kitos ambicijos, o tik nori nuvažiuoti į Angliją ir ramiai tame krašte gyventi. Jis nori pataisyti savo sveikatą.

Cikagoj iš valstybės sandėlių, kur buvo laikomas konfiskuotas alkoholis, pavogta jo už 2 milijonu dl.

vincijos respublikos gynimo, Schuebundo organizacijos skyriai, netekę kordinuojančio centro būtų mažai atsparūs. Be to, Austrijos valstiečiai taipgi nelinkę fašistams priešintis, nes jie daugumoje klerikalų įtakoje ir indiferentni.

Tuos Austrijos įvykius rimtai seka Europos demokratija ir jau daugumos rengiasi draugam Austrijokams talkon, nes čia numatoma Austrijos demokratijos puolimas su pagalba Italijos, Vengrijos ir kitų kaimynių šalių fašistų.

Delto Austrijoj gali įvykti ne vien Austrijos demokratijos su fašistais susikirtimas, bet visos Europos demokratijos su Europos reakcija žūtbutinė kova.

J. Vaišvyla.

Argentinoj

Nesenai išvyko iš Buenos Aires Anglijos prekybos delegacija, kuri susitarė su šalies valdžia apie atidengimą Argentinoj 100 milijonų pesų kreditą užpirkimui prekių Anglijoje. Argentina taipgi atidengia 100 milijonų pesų Anglijai užpirkimui javų sūrių Argentinoje.

Argentinos 1928 m. įvežta prekių iš užsienio už 904.704.000 pesų. Eksportuota į užsienį įvairių prekių už 1.029.666.000 p.

Naujas gelzkelis

Tarp Salto ir Antonio be Cobres pradėjo veikti naujas gelzkelis, kurio pravedimas sudarė didelių sunkumų. Reikėjo iškast 20 tunelių nuo 80 iki 500 metrų ilgio ir reikėjo padaryti apie šimtas įvairių tiltų.

Naujas liaudies universitetas

Salies valdžia projektuoja atidaryti Buenos Airėse didelį liaudies modernią universitetą, kuriame kiekvienas galės nemokamai pasisemti mokslo žinių ir įsigyti norimą profesiją ar specialybę.

Gatvinius pirklius sudraus

Nei vienam kultūriniam mieste neleidžiama gatviniams pirkliams taip triukšmauti kaip Buenos Airėse. Čia jie nuo ankstybo ryto iki vėlam vakarui švilpia, rėkia, skambina, triūbija ir tt., siūlydami savo prekes pirkti. Kartais jie sukelia tokį triukšmą gatvėse, kad net naujauk darosi, o norinti dienos metu užmigti, jokiū būdu negali. Dabar vietos laikraščių pranešimu, valdžia projektuoja tuos alasavojimus uždrausti.

Holandai pamėgo mandarinus

Argentinos atstovas Holandijoj praneša, kad Holandijos rinkoj turi gerą pasisekimą Argentinos mandarinai. Juos labiau perka kaip apelsinus ir moka už štuką po 18 centų.

Paskutiniu laiku iš dirbtuvių atleista du terečdaliai darbininkų. Gal tik vasaroj bedarbė sumažės.

Arabų Arklys

Vienas arabas su savo gentimi užpuolė dykumoje karavaną, traukiantį į Damaską; karavanas buvo visai nugalėtas ir nugalėtojai arabai buvo jau besidaliję turtingą tą grobį, kai raiteliai pašos iš Akro, atjoję pasitikti karavaną, užklupo juos iš netyčių, didelį jų skaičių užmušė, o kitus surišę virvėmis nusivedė Akran nelaisvėn.

Arabų vadui Abu el Marš buvo sužeista ranka; kadangi jo žaizda nebuvo mirtina, turkai pririšo jį ant kuprio nugaros ir pasigavę jo arklių, nuvedė abu nelaisvėn: poną ir arklių.

Išvakarėse tos dienos, kai jie turėjo pribūti į Akrą, turkai su visais belaisviais apsinakvojo kalnuose; sužeistam arabų vadui buvo kojos surištos odine virve ir jis gulėjo netoli palapinės, kurioje miegojo turkai. Nakčia žaizda neleido jam užnigti ir jis išgirdo žvangiant savo arklių, kuris kartu su kitais arkliais ganėsi supančiuotas prie stovyklos, kaip paprastai daroma Rytuose. Arabas pažino savo arklio balsą ir, norėdamas pamatyti savo draugą, rankų ir kelių padedamas

jis nušliaužė prie savo žirgo.

—Vargas drauge, —tarė jis jam —ką tu veiksi pas turkus? Turkai pastatys tave chano arklidėje tarp kokio nors agos ar pašos arklių; moterys nebeduos tau daugiau kuprių pieno, nei miežių, nei avių riešutėse; tu nebelakstysi laisvas dykumoje, kaip Egipto vėjas; tu nebeskrosi savo krūtine Jordano vandeny, kurie vėsina tavo baltą, kaip putas odą; kad nors tu liktum laisvas, kai aš būsiu vergu! Klausyk, grižk, prie tos palapinės, kurią pažįsti, pasakyk mano žmonai, kad Abul el Marš nebegrįš. Iškisk savo galvą tarp palapinės uždangų ir palaižyk rankas mano mažiems vaikams!...

Taip kalbėdamas Abul el Marš pergraužė dantimis virvę iš ožkos odos, kurią buvo pančiuojami arabų arkliai, ir gyvulus buvo laisvas; bet pamatęs, kad jo ponas sužeistas ir jo kojos surištos, ištikimas protingas gyvulus suprato tai, ką jam jokia kalba negalėjo pasakyti: jis nulenkę galvą, apuostė savo poną ir sugriebs jį už juostos, kurią jo šeiminin-

Buvusio caro Nikolajaus II-jo turtai.

Nustatyta, kad buvusio Rusijos caro Nikolajaus II, turtai Siaurinės Amerikos bankuose siekia pusantro milijardo dolerių. Pretenzijas į tą turtą reiškia 33 senosios Rusijos didkunigaikščiai. Be to, yra viena moteris, sulig pasu, Anastazija Caikovskaja, kuri sakanti, būk esanti tikra nužudyto caro dukte. Anastazija pabėgusi pasakišku būdu iš Ekaterinburgo kalėjimo ir išvengus mirties

kas buvo apsijuosęs, pasileido su vaidu bėgti ir parnešė jį iki jo palapinės.

Grįžęs namo ir metęs savo poną į smėlį prie žarnos ir vaikelių kojų, ištikinas žirgas tuojaus išdėvė iš nuovargio.

Visa arabų gentis raudėjo jo, poetai jį apgiedojo ir jo vardas iki šiol tebėra minimas Jericho apylinkės arabų.

„S a n d a r a“.

kartu su savo šeimos nariais, kurie buvo komunistų nužudyti Ekaterinburge. Ji reikalauja, kad tie visi turtai būtų jai grąžinti, kaip vieninteliai paveldėtojai savo tėvo turtų.

Sovietų Rusijos valdžia pareiškė, kad tie turtai priklauso Rusijos valstybei, kurios savininkė esanti Sovietų Rusijos valdžia. Tai pastaroji reikalauja, kad tie turtai būtų atiduoti SSSR valstybės išdui.

Byla apie tų turtų likimo išsprendimą atiduota aukščiausio Siaurinės Amerikos teisminio Vašingtone išsprendimui. Kam pastarasis pripažins, tas ir bus jų paveldėtojas.

R o m a. — Tarptautinio žemės ūkio instituto pranešimu, Jungtinių Valstybių derliaus perspektyvos blogėja. Ypatingai kviečių derliaus. Maisui reikalingas lietus. Medvilnės derliui kenkia išsipatinę vabzdžių kenkėjai.

Mokslo kamps

Kas yra vanduo

Vanduo yra dviejų dujų junginys: deguonio ir vandenilio. Jie lengvai išsijungia elektros srove. Vandeniškas dega su didžiausiu sprogiumu, o deguonis pats nedega, bet palaiko degimą kitų daiktų.

Kas yra garas

Garas yra mažos vandens dalelės molekulos vadinamos. Jos yra lengvesnės už orą, delto šildant vandenį atsiskyrusios nuo bendros vandens masės kyla aukštyn. Garas yra nematomas. Tą kurį mes jau pamatom, jau yra ne garas, bet smulkūs vandens lašeliai susikocentravę atšalus ore. Jie yra už orą sunkesni delto krinta žemyn.

Kas yra sviesa

Mokslo vyrai svyruoja tarpe dviejų sviesos teorijų. Senesnė yra bangos teorija. Šioji teorija atsižvelgia į sviesą kaip į bangas eteryje, ar vandens bangas jūroje. Manoma, kad šis eteris pripildo visą plotą. Kita sviesos teorija laiko kaip susidedančią iš mažų lekiančių dalelių, kaip kulkos išsautos iš braunių. Mokslo vyrai mėgina sudėti šias dvi teorijas į krūvą, kad padarytų vieną teoriją.

Kas yra spalva

Pagal bangos teoriją liečiančią sviesą, skirtumai bangų ilgume daro gražią pradžią spalvai. Mūsų akys mato ilgesnes bangas kaip oranžinę spalvą, ir tt. Trumpiausios matomos sviesos bangos yra tos, kurias matome kaip pijoškos spalvą. Balta sviesa susideda iš visų spalvų sviesų: tai yra, iš visų sumaišytų bangų ilgumų.

Kas yra rentgeno spinduliai

Jie yra sviesos bangų rūšis, kurios banga labai trumpa. Kūkurios X-spindulių bangos tokios trumpos, kad jų yra daugiau dviejų trillijonų viename coliui. Kitos ilgesnės, ilgiausios buna apie penkiolika milijonų kiekvienam coliui. Viršminėtas paaiškinimas yra pagal bangos teoriją. Dalelių teorija turi kitonišką išaiškinimą.

Ar yra nematomos sviesos

Taip. Mūsų akys nemato bangas, kurios trumpesnės negu apie 70,000 vienam coliui. Šie spinduliai vadinami „ultraviolet“ sviesa. Yra taipgi nematomų sviesos bangų, ilgesnių negu matomų. Jos yra vadinamos „infra-raudoni“ spinduliai. Kaip ir paskutiniame klausime, viršminėtas paaiškinimas yra sulyg bangos teorijos.

Kaip matuojamas

sviesos greitumas

Sviesos spindulys atmušamas iš vieno bloko besisukančio dvylia šono bloko, kurio šonai visi veidrodžiai. Tas padaro sviesos atsikartojančius žaibavimus. Paskui šie yra nusiųsti toli ir atmušami vėl nuo veidrodžio? Kuomet sviesa buvo keltyje į tolimą veidrodį ir atgal, besisukantis veidrodis truputį pasijudino. Matuojama lygiai kiek pasijudino. Paskui apskaitliuojama iš šio besisukančio veidrodžio greitumo kiek lanko ėmė sviesai nueiti į tolimą veidrodį ir sugrįžti.

Kodėl paiselis atrodo sulinkęs idėtas i vandens stiklą

Tas yra taip vadinamo persilaužimo spindulių įspūdis. Sviesos spinduliai, ateinantys nuo žemesnės paiselio pusės vandenyje yra sulinkę arba perlaūžti, kada apleidžia vandenį ir išeina oran. Per tą veikimą paiselio dalis po vandeniu atrodo perkelta nuo savo vietos, taip kad rodosi sulenkta.

Zvakės sviesa

Sviesos stiprumas apskaitliuojamas šiaja vieneta. Originališkai, tam tikro nustatyto dydžio žvakė padaryta iš tam tikros vaško rūšies suteikdavo sviesos jėgą. Mokslo vyrai dabar ją matuoja elektriniu būdu, bet manoma, kad sviesos skaičius vienoj žvakės pajėgoj, yra tas pats kaip senovėje nustatyta žvakė. Vienos žvakės pajėgos stiprumo sviesos gali būti matomas iki vienos mylios tolimo giedrioje tamsioje naktėje.

Kodėl mes kaip kada matome dvilypi paveikslą lange

Lango stiklas turi paviršiu: vidurinį ir išorinį. Vienas iš dviejų paveikslų atmušamas iš vidurinio šono, gi kitas iš išorinio.

Kas yra garsas

Garsas yra oro bangavimas sudaryto kokio nors jėga. Jo stiprumas priklauso nuo to, kokiu būdu jis stjudina: gyvūno gerkle, sirena, varpu ir tt. Garso įvairumas priklauso nuo jo įtaisymo. per kurį jis pereina.

Kaip garso banga skiriasi nuo sviesos bangos

Garsas sudarytas iš bangų ore ar kitame medegos pavidale. Sviesa, nors susideda šiek tiek iš bangų, yra tikrai banga eteryje, bet ne medegoje. Šis yra pirminis ir pagrindinis skirtumas. Randasi ir daugiau skirtumų. Pavyzdžiui, garsas keliauja ore apie 1,000 pėdų į vieną sekundą; apie vieną sviesos greitumo milijoninę dalį.

Kodėl is tolimos kanuolės pirma matome ugni, paskui girdime trenksma

Užtai, kad sviesa keliauja apie milijoną sykių greičiau už garsą. Tikrai sviesa keliauja ūmai. Kiekvienai tolimos myliai garsas ima apie penkias sekundas nukeliauti. Galima šiuo faktu naudotis, kada norima sužinot kaip toli yra žaiba vinas. Kiekvienom penkiom sekundom tarpe žaibavimo ir griausmo, žmogus randasi apie vieną mylią tolio.

SARDINKOS PASKANDINO LAIVA

„Daily Herald“ rašo, kad ties San Pedro, Kalifornijoje, Amerikos Jungtinėse Valstybėse, sardinkos paskandino 50 pėdų ilgumo žvejų laivą. 8 žvejai nuleido savo tinklus į jūrą. I tinklus priplūdo daugiau kaip 500 tonų sardinkų ir žvejas nespėjęs tinklų virves nuplūsti, laivas apvirto ir paskendo. Žvejai išgelbėti.

Zioplų „akcinė bendrovė“

Paryžiaus laikraščiai praneša, apie nepaprastą bylą Bulgarijoj. Bylos istorija labai panaši į negudrų farsą.

Nesenai iš Sofijos į Brako miestelį atvyko du apgavikai ir miestelį paleido gaudus, būk apylinkėse rastas baidus drakonas (smakas) iš kurio nasrų veržiasi liepsna. Drakonas saugas 20 dėžių su auksu.

Garbingi Brako miestelio gyventojai įtikėjo tai istorijai ir pradėjo apgavikams, nešti pinigų, už kuriuos turėjo būti organizuota ekspedicija iš drakono auksą atkariauti.

Sudaryta akcinė bendrovė, kurios akcijų dauguma pateko į sukčių, kaipo iniciatorių, rankas.

Imonės akcijų įsigijo ne bet kas: akcinių tarpe buvo žymūs miesto valdininkai, šventiko našlė, net bulgarų kariuomenės atsargos pulkininkas. Šiam pastarajam buvo atiduota kovos su drakonu vadovybė.

Rūpestingas vadovas buvo išrašęs net priešdujines kaukes, kad ekspedicijos nariai galėtų apsisaugoti nuo drakono liepsningo alsavimo. Tačiau pulkininko žmona buvo visiškai priešingos nuomonės nei jos vyras, pastebėjo, kad su akcine bendrove ne viskas gerai ir pranešė apie tai policijai.

Aferistai pajutę spėjo pasislėpti su visa „akcinė bendrovė“ kasa.

Dinamitas sugriovė 20 namų

Reuterio žinomis, Pittsburgėje (Amerikoj, Pensilvanijos valstybėj), sproguo dinamitu, sugriauta apie 20 trobesių. Griuvėsiai dega. Juose žuvo dvi šeimos.

Pranešama, kad tuoj po sprogiūmo buvo pastebėtas automobilis su keliais vyrais, kuris pravažiavo nepaprastu greitumu. Policija veda griežtą kvotą. Papildomomis žiniomis, gaisrą pavyko jau užgesinti.

Knygynas „Dainava“

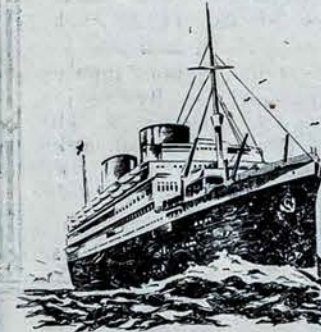
ANCHORENA 85, dep. „A“

BUENOS AIRES.

GAVO SIAS KNYGAS

Stebūkiai ir paslaptys	\$ 2,00	Birutės dainos	0,50
Kruvina teisybė	1,00	Istorija apie gražią Mageleną	0,50
Meilingos dainelės	0,50	„ „ „ kantrią Elena	0,50
Gražios dainos	0,50	Kantrioji Elvyra	0,50
Kaip prisivilioti mergele	0,50	Planetų pranašai vyrams ir moterims	1,00
Simtmetinis kalendorius	1,00	Istorija apie Genovaitę	1,00
Slaptingoji burtų knyga	1,00	Beto gaunama kas savaitė „Trimitų“—0,25 cent. „Kultūra“—\$ 1,00.	
Flirtas	1,00		
Burtų kortos	1,00		
Parinktos Jovaro eilės	1,00		

L i e t u v i a i

Jeigu norite keliauti patogiai; greitai ir pigiai su milžiniškais laivais Bendrovės „LA MALA REAL INGLESA“ (Royal Mail Line) kreipkitės pas

Puente Hnos

Reconquista 330, Capital

Vienintelė agentūra galinti suteikti kelionę pigiausiomis kainomis ir patogiausiomis išsimokėjimo sąlygomis.

Bada ir skurda

senatvėje kęs tas, kuris savo pilnose jėgose nesilaiko išminties TAUPYTI — JUMS PAGELBESIME mokėdami už Jūsų indėlius Taupomojoj Kasoj.

50/0 PER METUS

kurios prirašome kas trys mėnesiai, su teise atsiimti pinigus kartu su nuosimėtais kiekvienu laiku.

PADĖKITE SIANDIENA PAT, kol ne pervėlu.

Banco Holandes

de la America del Sud BUENOS AIRES

Kapitalas ir atsarga: \$ 18.750.000

Lietuvių Skyrius

25 De Mayo esq. Bme Mítre 300.

Kas tai yra mūsų taupomoji kasa

SAUGOJA atydziai Jūsų taupymus
 DIDINA nuošimčiais Jūsų kapitalą
 PALAIKO Jūsų pinigus visuomet paruoštus kiekvienam atsitikimui
 JUMS PADEDA sutaupti pinigus pasiekimui užbriezto tikslo
 PATARNAUJA visuomenei sąžiningai bėgyje daugiau nei 145 metų.

ATIDENKITE SĄSKAITA „TAUPOMOJ KASOJ“

m ū s ū

Lietuviu Departamente

Už indėlius mokama 4% metams ir gali būti paimti kiekviename — momente —

(Pirmas Tautinis Bostono Bankas)

Sucursai Buenos Aires — FLORIDA 99

Suc. Once:
Pueyrredón 175

Suc. Avellaneda:
Av. Gral. Mitre 301

Apyvartos kapitalas m\$ 1.217.349.558.31

Lietuvių Garlaivių ir Prekybos Ake. B-vė „Lietgar“

SIAULIŲ SKYRIUS, VILNIAUS G-VĖ Nr. 191, TELF. 260.

Veža ir teikia nemokamai emigrantams bei imigrantams informacijas ir pagelbą keliaujantiems į: Argentina, Brazilija, Uruguajų, Kubą, Meksiką, Kanadą, Ameriką, Afriką, Australiją, Palestiną ir kitur. Klausiant laišku, reikia pridėti atsakymui pašto ženklelį ir aiškiai užrašyti savo adresą. Neapsimokėti pašto ženklais nepriimami.

Atsakomingasis kontoros vedėjas: Liudas Jakavicius.

Parsiduoda naujas restorano irengimas

Kreiptis: Calle PIEJOL 628, Caballito, Capital.

J. Koreiva

Diplomuotas Leningrade Lietuvis Siuvėjas

Siuvu ant užsakymo naujausios mados įvairiausius rūbus. Turiu didelį pasirinkimą geriausių šiam sezonui medžiagų. Kainos visieras priimamos. Darbą atlieku sąžiningai. Visus malonei prašau atsilankyti pas mane ir patys persitikrinsite.

Garibaldi 1319,

Boca, Bs. Aires

DANTISTAS MEC. S. STABINSKAS

Baigęs Buenos Aires Dentistų Akademiją priima visokius dantų darbus. Dirba dantis iš porcelėno, aukso, platinos ir tt. Aukso dantys nuo \$ 8,00⁰⁰/_n. Priimu kraujo, šlapumo etc. analizus. Peršv. Rentgeno spinduliais.

CALLE ANCHORENA 85, DEP. „A“ BUENOS AIRES

APTIEKA „ASTER“

Chemiko-Farmaceuto MANUEL PODOLSKIO Geri ir pigūs vaistai ir kosmetikos dalykai. Priimu visokius analizus pigia kaina. Reikale prašau atsilankyti šiuomi adresu:

CALLE GORRITI 4300 U. T. Palermo 0221

Pirmoji lietuvių soferiu mokykla

KURSAS TIK
\$ 75

KURSAS TIK
\$ 75

OTTO SMITAS

Calle Vieytes 1789, Barracas Bs. Aires U. T. Barracas 0265

Povilas Kersulis

Geriausias siuvėjas lietuvis. Dailiausiai siuvu ant užsakymų įvairiausius rūbus ir pertaisau senus sulyg naujausios mados; valau ir prosinu. Visi, kas tik norite turėti naujos eilutės ar senos pataisyti, eikit pas mane. Persitikrinsite, kad pigiausia ir geriausia, tai tik pas mane.

LABARDEN 873, P. PATRICIOS, BUENOS AIRES.

Instituto de Clínica y Cirujia

Gydo Vidurių ir moterų ligas. Akių, ausų, gerklės ir nosies. Kraujo ir šlapinimo ir lyties organus. Gydo kiekvienos ligos specialistas. Kalba rusiškai, lenkiškai ir lietuviškai.

Priimu nuo 14 iki 16 ir 20 ir 21 val. kasdien. Sventadieniais nuo 8 ir 9 val. ryto. Tramvajai Nr. 12, 48, 38, 84.

CHILE 1228, BUENOS AIRES.

Directorius Dr. Schavelzon.

Jefe klinikos prie ligoninės Muñiz. Už peržiūrėjimą 5 pesai.

Skaitykit ir platinkit

ARGENTINOS LIETUVIU

BALSA

Prenumerata Argentinoj ir visoj Amerikoj metams 3 p., pusei m. 2 p.; užsieny met. 2 dlr.. Anchorena 85, Bs. Aires.

CIA GALIMA GAUTI IR IVAIRIAUSIU KNYGU